



# ს ი კ ნ გ ი



გ. ლომიძისა

## უიწაღი

ჩრდილოეთ-დასავლეთის ფრონტზე ჩვენმა ჯარებმა ილყა შემოარტყეს გერმანიის მე-16 არმიას, რომელსაც სარდლობს გენერალ-პოლკოვნიკი ფონ-ბუში. შეტევის პირველ ეტაპზე განადგურებულია გერმანელთა რამოდენიმე დივიზია. მტერმა ბრძოლის ველზე დასტოვა 12.000 მოკლული. საბჭოთა ინფორმაციურის ცნობიდან

27/III  
5  
38

მოხრავედნ უსამის ნთხეით ფონ-ბუში და შიხი ხროვა, სურდათ ჩვენთვის მოეტანათ მონობა და ცრემლი, გლოვა, მაგრამ ჩვენი გმირულ დარტყმით ამ ბამპულას ზრახვაც წახდა, და რაც ჩვენთვის მას ეწადა მასვე ჩვენგან თავს გადახდა.

# გომრების შესახებ

გერმანიის მე-16 არმიის შტაბში დიდი ფუსფუსი იყო. „მათი აღმატებულება“ გენერალი ფონ-ბუშში ბონაპარტეს პოზიტი იჯდა ფართო მაგიდასთან და თავის ხელქვეით გენერლებს უსაყვედურებდა:

- მაშ ისე გამოდის, რომ მე სარდალი არ ვყოფილვარ, ჩემს სიტყვას და სურვილს დასი არ ჰქონია, — მიმართა მან ახლად შესულ მელოტ გენერალს.
- ნუ ბრძანებთ, თქვენო აღმატებულებებო, სწორედ რომ იშვიათი სარდალი ბრძანდებით, — მიუგო მან დეზების რაწკუნით, — სწორედ ღირსეული სარდალი ბრძანდებით. აი, უკვე სამი თვეც არის ჩვენი არმია აქა დგას, ერთ ადგილზე და აქამდე უკან არ გავტყულებვართ, ეს სწორედ თქვენი ნიჭის წყალობაა, რადგან ისეთი ადგილი ამოირჩიეთ, რომ...
- როგორი ადგილი, რატომ შეჩერდით? — შეეკითხა ფონ-ბუშში წარბშეკმულხვებით, რადგან მელოტმა გენერალმა სიტყვა „რომ“ — მრავალწერტილებით დაამთავრა და გაჩერდა.
- რომ აქ მტერი ადვილად ვერ მოგვაგნებს.
- ესე იგი?
- ჩვენი განლაგების ადგილი მოსკოვის ოლქში არ შედის. იგი ლენინგრადისა და მოსკოვის ოლქების შესაყარ პუნქტს წარმოადგენს.
- მე რე რომ წარმოადგენს?
- მე რე ის, თქვენო აღმატებულებებო, რომ ამჟამად წითელი არმია მოსკოვის ოლქსა სწმენდს და, მაშასადამე...
- გთხოვთ აზრი მთლიანად დაამთავროთ ზოლზე, როცა ლაპარაკობთ, — წყრობით ესროლა ფონ-ბუშმა, — მაშასადამე რა?
- მაშასადამე, ჯერ ჩვენთვის არ სცალიან.
- კიდევ რომ ეცალოს, ვითომ რაო, რას დაგვაკლებდა?
- არა, დაკლებით რას დაგვაკლებდა, რადგან სულ სიმაგრეებში ფართ ჩამჯდარი, მაგრამ, მაინც ხომ მოგეხსენებათ, ერთობ ახარებული ხასიათისაა წითელი არმია, ის არაერთარ სიმაგრეებს არ სცნობს.

მელოტი გენერალი ხედავდა რომ მაგიდასთან ჩამჭკრივებული მისი კოლეგები ეთანხმებოდნენ მას თავიანთი გამომეტყველებით, მაგრამ სიტყვით ამის თქმას ვერ ბედავდნენ. მაგრამ მან იგრძნო ისიც, რომ მისი სიტყვები არ ესიახოვნა სარდალს.

— მშობარა ლაყობაა, სიტყვას გაძღვეთ, რომ წითელმა არმიამ ხვალვე რომ შემოგვიტოს, აქედან ჩვენ ფეხსაც არ მოვიცვლით, ჩვენ არ მივბაძავთ მხდალ ჰუდერთან, რომელიც გაიქცა, არც მშობარა ლისტს, რომელიც აგრეთვე გაიქცა, არც ლაჩარ კლაისტს, რომელიც აგრეთვე... ერთის სიტყვით, ვინ მოსთვლის იმ გაქცეულებს? ჩვენ, აქ, ადგილობრივ დავრჩებით, გესმით თუ არა? აქ დავრჩებით ყველანი, როგორც გენერლები, ისე ჯარისკაცები.

ამ სიტყვებზე ფონ-ბუშმა ცოტა ხმას აუმაღლა ისე, როგორც ჩვეულებრივ შეშინებულ ადამიანებს ვაუკაცობაზე ლაპარაკის დროს ემართებათ ზოლზე, მაგრამ პირობა კი მაინც მტკიცედ დასდო, რომ გერმანიის მეთექვსმეტე არმია იდგილიდან არ დაიძვროდა. მცირე პაუზის შემდეგ მან განაგრძო:

- მაგრამ დაუბრუნდეთ საკითხს: მე, ბატონო გენერლებო, ნაწყენი ვარ იმით, რომ აქამდე ვერ მოვახერხებთ ფაქტურულად საჩუქრების გაგზავნა, ჩემი დავალება მცხოვრებულებისათვის „ხელმეტი“ ნივთებისა და საკვების ჩამორთმევის შესახებ აქამდე არ ჩაუღდება.
- ჩვენ, თქვენო აღმატებულებებო, ყოველგვარი ღონე ვიხმარებთ, — ჩამორთმევით საკმაოდ ჩამოვართვით, მაგრამ ერთი გარემოება აბრკოლებს ჩამორთმეულის გაგზავნას.
- რა გარემოება?

— ტომრები ვერ ვიშოვეთ, რომ მაგალითად, ხორბალი გაგვზავნოთ, — როგორ, განა ამ უზარმაზარ ოლქში ხალხს ტომრები არ ჰქონდა? — წყრობით შეეკითხა ბუში.

- ჰქონდა, მაგრამ აღარა აქვს.
- მაშ რა იქნა?
- ჩვენმა ჯარისკაცებმა უფრო ადრე გაგზავნეს სახლში ამანათები, და მაშასადამე...
- სისულელეა, დოკლაპიები ყოფილხართ, თუ იმდენი შრომაც ვერ მოიხმართ, რომ ჯარისკაცებს ვერ მოასწარით ოკუპირებული ოლქის „მადლიერი“ მოსახლეობისათვის ნივთების, ტანსაცმელის, საწოლისა და ჩამორთმევა. იმიტომაც არის, რომ ბერლინიდან საყვედურს გეითვლიან საჩუქრებს რატომ არ გზავნით? — დაუყოვნებლივ გამოხანტი ტომრები, შეაგროვეთ, გააცხეთ და პირი გადაუყერეთ, რომ პირველი შემთხვევისთანავე გაგვზავნოთ ფიურერს, ჰაილ ჰიტლერს.
- ჰაილ, ჰაილ! — წამოიშალნენ გენერლები.
- აბა, მაშ მიბრძანდით და დაუყოვნებლივ შეუდგით ტომრების შოვნას, ხეალ, თორმეტი საათისათვის ტომრების საკითხი გადაწყვეტილი უნდა იყოს. გენერლები გავიდნენ მხრების შემუშვნითა და ჩურჩოლით:
- დასწყევლოს ეშმაკმა, სად ვიშოვოთ ამდენი ტომრები?
- ჩვენ უკვე მივიღეთ ზომები, მაგრამ ტომრები არ არის.
- არის თუ არ არის, ეგ სხვა საკითხავია, — ჩილაპარაკა უკანასკნელად გასულმა მელოტმა გენერალმა, — ის კი ცხადია, რომ თუ ხეალ თორმეტი საათისათვის ტომრების საკითხი არ გადაწყდა, შვი დღე დაგვადგება, რადგან...

მელოტ გენერალს სიტყვა შეაწყვეტინა სროლის ხმამ. უცხად, თითქოს ცა და მიწა ერთმანეთს დაეცაყო, — ყოველი მხრიდან ქუჩილივით დაიძრა ყუმბარების გუგუნით, ტყვიამურქვევების კაკანი, მოტორებისა და მანქანების გრუბუნით, რასაც დროდადრო უჩრთდებოდა მძლავრი, ვაჟაკური „ურა“, რაც თანდათან ახლოვდებოდა.

- თქვენო აღმატებულებებო, წითელი არმია შეტევაზე გადმოვიდა, — შეთქვსმეტე არმია რკალშემორტყმულია, — გადაუყვება სახტად დარჩენილ ფონ-ბუშს შტაბის წინ მიჭროლებული ავტომანქანიდან გამოსულმა ადიუტანტმა.
  - ჩვენი ჯარი უკან გაბრძის, წითლები გავწვებიან.
- ბუში ტელეფონს მივარდა და განკარგულებების გაცემა დაიწყო. გასული გენერლები მანქანებით გაქანდნენ თავთავის ნაწილებისაკენ, ქუჩილი გაძლიერდა, გერმანიის მეთექვსმეტე არმიას პართლაც შავი დღე დაუდგა.

მეორე დღეს, სწორედ თორმეტ საათზე, მართლაც გადაწყდა ტომრების საკითხი: „მათ აღმატებულებას“ გენერალ ფონ-ბუშს უკანასკნელი პატაკით აცნობეს, რომ გერმანიის მე-16 არმია წითელმა ტომარაში შიომწყვიდის და ამით გაჟღანტეს ერთი „პატარა გაუგებრობა“: თურმე „უძლიველ არიგლთა ლაშქარისათვის“ საჭირო იყო მხოლოდ ერთი ტომარა, რომლის შოვნაშიც დიდათ დაეხმარა წითელი არმია.

ხოლო რაც შეეხება გენერალ ფონ-ბუშის დაპირებას, რომ ის და მისი არმია ადგილზე დარჩებოდა, — პირნათლად იქნა შესრულებული... წითელი არმიის მიერ, რომელმაც ოკუპანტები ფოლადის რკალში მოამწყვდია და ვინც ტყვედ არ დანებდა, ადგილობრივ ანადგურებს.

შარბაღანი

## ქველ არეული

ფაშისტის სვავები გაურბიან ჩვენს თვითმფრინავებთან შეხვედრას, რადგან ბრძოლის დროს ინიციატივა მუდამ ჩვენი ავიაციის ხელშია.

ნახ. დონიხა

გაზეთებიდან



## ბელარუსის პრეზიდი

პიტლერმა ომის საჭიროებისათვის პეტენს მოსთხოვა ცხენების ახალი პარტია. პეტენი ასრულებს პიტლერის დავალებას.

მტრის შესამუსრავედ გაჭრილნი იქი გოლის მხარეზე იხრძვიან დღეს ფრანგთა მხედრებო, ფიურერს კი შერჩა შერცხვნილი, ქვეყნის მოღალატე პეტენი — მსგავსი ხახედრები.

ვიშის „რაინდები“ ისე ახრულებენ პატრონთა ბრძანებას, ვით ხარა უღელში შეხმული „შამოხ“. რაც უნდა მოთხოვოს მპყრობელმა, თუგინდა რძეც ფრანგული ჩიტების ეტყვიან „მიირთვი, გაამოხ“.

და თვითონ პეტენიც ფრანგულ ბედაურებს ხალისით იმიტომ იმეტებს, ნაცვლად ბედაურთა მთელი მოედანი რომ დარჩეს თვით პეტენს.

ხ. ისარნიშ

— რა ამბავია, რომ ამდენი თვითმფრინავი გვეკარგება, რატომ არ ითვალისწინებთ იმ ადგილობრებარეობას, სადაც უნდა დაფრინდეთ? — იმიტომ, რომ წითელი მფრინავები მუდამ ითვალისწინებენ იმ ადგილს, სადაც აპირებენ ჩვენს ჩამოვლებას.



კომკომუნისტურები ლისტი და შტრაუსი (გენერლებს ლისტსა და შტრაუსს) თქვენი მუხიკა უკვე დამთავრდა, ჩვენი გვიჩებიც ვიდარ დაგიფარავენ.

### უკვლავნი მოთხრობები

#### მთაწმინდა

არტურ დინგსონს გამოფენაზე მიჰყავდა თავისი ძალი დობერმან-პინჩერი. ბერლინში მის „დობერმანს“ რამოდენიმეჯერ ჰქონდა მიღებული ჯილდო. ახლაც დინგსონი წინასწარ ოცნებობდა მკვლახზე.

— რა ჰქვიათი ძალი სჩანს, — ესმოდა მას ქუჩაში გამვლელთა ალტაცება.

— საკვირველია, სიმსუქნეც რომ შერჩენია, რა ერზავით ჰკვებაუს ნეტავი?

დინგსონი აშაკობდა თავისი „დობერმანის“ ჭებით და გაფხორილი მისდევდა მას.

მაგრამ ქუჩაზე უცარი სანახაობა გაჩნდა: რამოდენიმე გესტაპოელს ქვაფენილზე ვადაჰქონდა ფერადებით დახატული პიტლერის დიდი სურათი. ძაღლმა, დაინახა თუ არა, ღრენა დაიწყო და გესტაპოელებისაკენ გაიწია.

— გაჩერდი პინჩერი, — უყვიროდა დინგსონი, მაგრამ რაც უფრო აბლოვდებოდნენ გესტაპოელები, იმდენად ანხლდებოდა ძალი. პინჩერმა უცბად გაგლოჯა ღვედი, მივარდა „ფიურერის“ სურათს და ვერავინ შესძლო მისი გაჩერება, ვიდრე სურათი ნათლეთებად არ აქცია ატყდა ჩოჩქოლი, სტეგნა, შეგროვდნენ პოლიციელები. უმაღლ გაჩნდა გამომძიებელიც.

— როგორ ვაბედე ცოფიანი ძაღლის ქალაქში გამოყვანა? — შეეკითხა ის მუქარით დინგსონს.

— არა, ჰერ, გამოფენაზე წაყვანის წინ სპეციალურად შევამოწმებინე, ავადმყოფობის ნიშანიც არ ჰქონდა.

— მაშ როგორ ვაბედე გაუწვრთნელი ძაღლის გამოყვანა?

— არა, ჰერ, საუკეთესოდ გაწვრთნილია, მაგისტრის ჯილდოებიც კი აქვს მიღებული წინა გამოფენებზე.

გამომძიებელი დაფიქრდა და ფსიქოლოგიურ სფეროში გადაიტანა ცვლვის საგანი.

„ალბად წამეზე განსაკუთრებით დაგეშილია და მას შიამსუაგესა ფიურერის სურათიც“ — გაიფიქრა მან და პატრონს მიუბრუნდა:

- რაზე ეგ ძალი დაგეშილი?
- ჩემი პინჩერი მხოლოდ მგლებზეა დაგეშილი, მათ დანახვაზე საშინელი ბრაზი მოსდის და თუ ნახა, უთუოდ გაფაქრავს ხოლმე. უბერხული სიჩუმე ჩამოვარდა.

#### დაბრუნებული

ორნი ისდნენ ბერლინის ბაღში, დიდ ჯანდართან მიდგმულ სკამზე. ორივეს ჩაღრმავებული თვალები სევდით იყო სავსე, ორივეს სახე გადაფიორებული და მოქანცული ჰქონდა. სდუმდნ.

- მაშ გამოვადეს ლაზარეთიდან? — ჰკითხა პირველმა.
- დიახ, რაკი შემატყვეს, რომ ხელები აღარ მომიჩნება და ფეხებიც სამუდამოდ წართმეული მაქვს, გამოვადეს... პროტექციით.
- როგორ თუ პროტექციით?
- აღმომაჩნდა კეთილი ადამიანი და სთხოვა, რომ დავეტოვებინე.
- მერე?
- გასჭრა მისმა თხოვნამ და დამტოვეს.
- უცნაურს ლაპარაკობ: თუ დავტოვეს, როგორღა გამოვადეს?
- შენ ვერ გაიგე, მშობილო, მე დამტოვეს ცოცხალი და ამიტომ გამოვადეს, განა არ იცი?
- რა?
- ის, რომ ჩვენს ლაზარეთში ხოცავენ ისეთ დაჭრილებს, ბინც ისე აღარ მოჩნება, რომ საზარბაზნე ხორცად გამოდგეს.



ნახ. პორ. ეფიმოვიცა



— წინანდელ მარცხს მე ვაბრალებდი ფელდმარშალ ბრაუნსჩიხს, ახალი დამარცხებინათვის კი — პახუზიხგება შენ მოგიწევს იფრეიტორო შიტლერ.

შეათხვეპა უხველა

ნახ. კ. ელიბევიცა



— რუსები იხე ხწრაფად გვიტყვიდნენ, რომ ობერ-ლეიტენანტის მუნდირის წამოღებაც კი ვერ მოგახწარი.  
— მაშ ამისათვის დავხვეიან, ფრიც!  
— არაუშავს... ბატონო ობერ-ლეიტენანტიც იქვე დარჩა... მუნდირში...

ნახ. პორ. ეფიმოვიცა



ბატონ პოლკოვნიკ ფონ პლიაშკევს ძლიერ ეშინიან პარტიზანების.

მათხოვარი — მათხოვართან

ფინეთის არმიის სარდლობის მთავარი მანაკის ბრძანებითა ბიულეტენში ნათქვამია: „შემჩნეულია რომ ჯარისკაცები გზაში სამოქალაქო მოსახლეობას სობოვენ ფულს, პურს, თამბაქოს და სხვა ნივთებს. იმ დროს, როდესაც თვით ფინეთის მოსახლეობა უკიდურეს სიღარიბეს და სიმშვილს განიცდის.“  
გაზეთებთან

ნახ. ხ. ნადარეიშვილიცა



— თვით იმ დედებებს არაფერი აქვს და ამ ხაწყულ მათხოვარს რა უნდა მიხტვს?  
— იმ მათხოვარი კი არა, ფინეთის ვვარისკაცია.  
— რა განხხვავებია?



# ნაილი აუჩიქლან

ეს წერილი გამოგზავნილია აფრიკიდან რუსეთში. უნტერ-ოფიცერი რეინგოლდი კრაუზე, რომელიც ლივის ჯარში იმყოფება, სწერს ეფრეიტორს ერის ომის, ეს უკანასკნელი მოკლულ იქნა შოსკოვის მისადგომებთან წითლებთან ბრძოლებში. ეს წერილი უნახეს მოკლულს.

კრაუზე სწერს: ღამობით აქ ძალიან ცივა, პირდაპირ ვიყინებით, რადგანაც ჩვენი ტანსაცმელი სიცოცხლისათვის გამოუსადეგარია. ქალაქის შარვალი სრულიად არ იცავს სითბოს. თავის წერილს კრაუზე ათავებს სახუმარო ლექსით.

(„კროკოდლიდან“)

აბ, რა ტურფა ქვეყანაა,  
აფრიკაში ლივია,  
დღით მზეა და ღამით ციდან  
ყვავილები ცვივია.  
და პალმების ხეივანში  
ნიავე კრის, ფრთებს არხეგს,  
თვით გველიც კი — კაცის სამტროდ  
შხამს და ბაღლაშს არ ანთხეგს.  
არაბები აქლებებით  
დაშქრიან ვით მხედრები,  
როცა ნახავთ თქვენ ლივია,  
ილტვებით ენთებით.  
ქამა-ხმა ხომ ზედმეტი გაქვს  
არ გაკლდება ჩიტის რძეც,  
ქამეთ ხორცი, ქამეთ ძიხვი...  
დააყოფეთ ღუფი ზედ...  
ერთი ხიტყვით ლივიაა  
შესადარი სამოთხის,  
ვინც იხილავს, ტურფა მხარეს  
ღვი უკან არ მოდის...“ —  
ამ ხიმღერით გვაგზავნიდენ,  
ხად გველოდა ტანჯვები,  
აქ ქარი შქრის, — უდაბნოში, —  
გეგონება ქაჯები...  
ციდან აქ მზე დაუნდობლად  
ყველაფერს ცეცხლს უკიდებს  
გველი რაა, — მორიელი  
ტანჯვას გვაწვდის უდიდესს.  
მოთვარი კი შიმშილია,  
გთხოვ, ძმობილო, გაიგო,  
ძიხვები და ხორცი ჩვენთვის  
არც არის და არც იყო.  
გაკვებებით შექამადით  
ქვიშითა და მტვერითა,  
მხოლოდ ძილში ჩვენ ვკვიფობთ,  
და ხიზმარში გმდრითა,  
აქ ხსვა უბედურებაც გვაქვს,  
დაგვისია ბადლინჯო,  
აქ ხოცოცხლებს, — უდაბნოში, —  
სახლში მოგვადეთ, ის გვიჯობს.

ახეთია ეს ლივია  
ეს უდაბნო ხაზარი, —  
ხახლისაკენ ჩქარა, მაგრამ  
ეს ოცნება ხად არის?

უშუბარა

# გახლართული

გერმანელთა მე-18 არმია გარეშე  
მოტყუებულია და ნადგურდება.  
გ ა ზ ე თ ე ბ ა დ ა

ხელ ებლობან,  
თითქმის გუშინ,  
გენერალი  
ვინმე ბუში,  
პირადებოდა  
იდიოლვ პიტლერს,  
ყველა ხალხის  
ამ ბოროტ მტერს,  
რომ ადენდა  
წითელ ჯარს მტვერს,  
მაგრამ მარცხი  
დაემართა  
„ტომარაში“  
გაიხლართა...

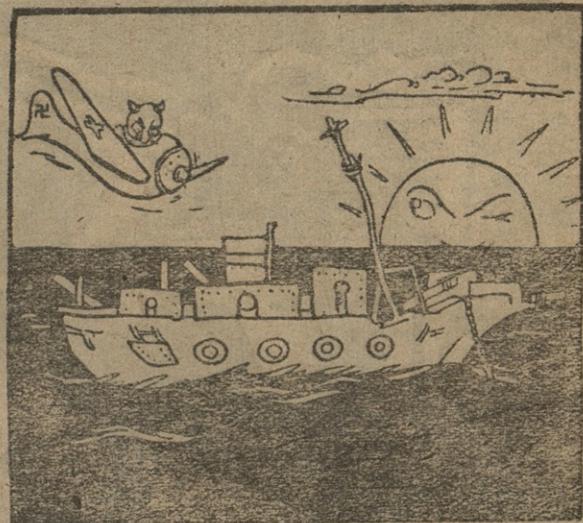
ს. ოპროსხიძელი

# შავთხვევა შავი ზღვის მხარეში

შავი ზღვის სანაპიროზე ბავშვებმა წინასწარი განზრახვით შედგენილი ლისაგან გააკეთეს ფანერის „კრეისერი“. ფანისტებმა იგი მართლაც კრეისერად მოიჩინეს და დაბომბეს.

ნახ. ა. კროკოდლისა

ლესტი მედუნასი



1.

ბიონერებმა ერთხელ  
ნახეს ხომალდი ძველი,  
ზღვაში ცურავდა როგორც  
კოლოფი ცარიელი.

თქვეს: „აქ რატომ დგას უქმად?  
გაგმართავთ, როგორც გემსა  
ფანერის ჭურვით მოვრთავთ  
თვალს დაუყენებთ მტერსა“.

2.

ბიონერებმა მართლაც  
ორ-სამ დღესა და ღამეს  
იგი შრისხანე მებრძოლ  
კრეისერს დაამგვანეს,

მტერიც გამოჩნდა შორით,  
იგი „კრეისერს“ ხედავს  
და ახლოს მისვლას მახთან  
ის მარტო ველარ ხედავს.

# კავკასიან ლანაქალები კავკასიისაკენ გამოჭრის განზრახვის გამო

„ფიურერი“ იჩემებდა,  
სურვილი და მადა მაჭო,  
მე შხადა ვარ ვადაყვალაბო  
როსტოვი და მთელი ბაჭო.

აეძრა ჩემი დამჭაშები,  
დავტრიალდე როგორც მაჭო.  
მაგრამ დაპყრეს ქერჩთან მაგრად,  
აწ როსტოვიც — ველარ ნახოს,

სულ ერთთავად ჩაეშალა  
საკეხნი და სატრახანო.  
ზის და ჩივის, გატეხილი  
თაეც შეხვეული აჭო.

იონჯა



3.

მოზღვადა „კრეისერთან“  
ესკადრილია მტერის  
და დააყარა „გიგანტს“  
უშუბარა მრავალფერი.

ხელ გამოხცალა მტერმა  
ტრანსპორტი ჭურვით ხაგზე,  
მათი ხეირის ცქერით  
მზე იცინოდა ცაზე.

42-38

# ფაქისგური ლოგია

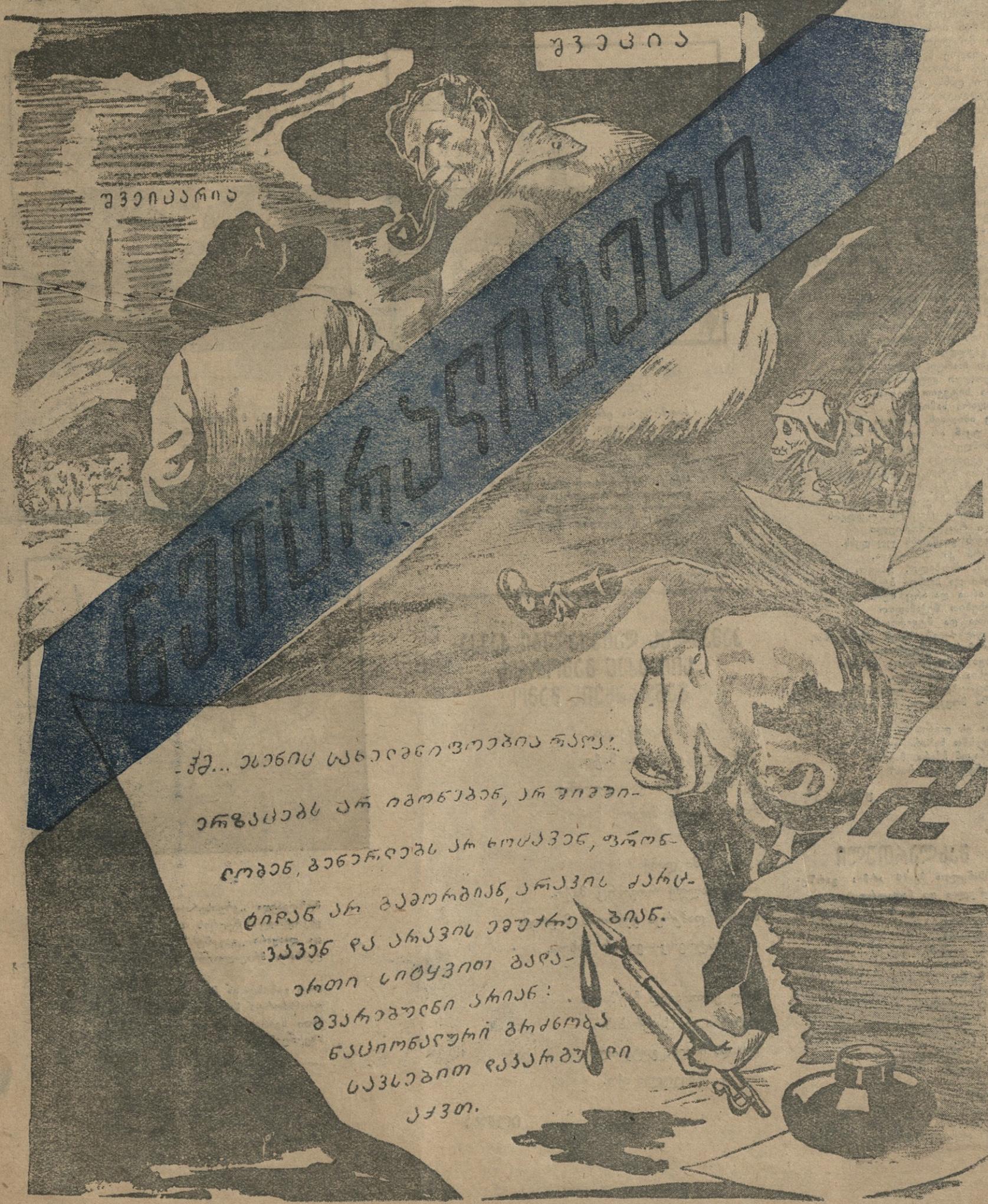
„გებელსი ილაშქრებს შვეციისა და შვეიცარიის ნეიტრალიტეტის წინააღმდეგ“



ნან. მ. ვაფთხაძისა

უკვეცია

უკვეცია



-ჰმ... უნაჩის სახალისი ფოტოა რაღაც...  
 არაფერსა და იბოძნება, არ უიღვი-  
 ლობან, ბანაჩი, და სოფლებს, ფრონ-  
 ტიდან არ გაქრებიან, არაქონს ქარს-  
 ვაქან და არაქონს ეფუქრო ბიან.  
 ახთი სიბყვიით ვარა-  
 ბუჩაბუნდი აჩიან:  
 ნაპიონაღური ბიძნობა  
 სავსაბით დაქარბული  
 კაქთი.